Akciové právo v Německu doznalo značných změn nařízením říšského presidenta ze dne 19. září 1931 publikovaného v čís. 63 R. G. B., jímž změněny některé paragrafy obchodního zákoníka (226, 227, 260, 261, 266—270), některé nově vsunuty (§ 227a, 230a, 239a, 240a, 244a, 260a, b, 261a—g, 318a)

Prvé čtyři články týkají se úpravy získávání vlastních akcií společností, směrnic pro počítání doby vlastnické u akcií, kde je s délkou doby vlastnické spojeno nějaké oprávnění, poskytování úvěru členům představenstva, rozšíření vlivu členů správní rady na svolání schůzí správní rady. — Článek pátý je věnován výroční bilanci a účtu zisku a ztráty a sice velmi obšírně. Je určeno velmi přesně, jak má býti sestavena bilance, co má býti zařazeno mezi aktiva, co mezi pasiva, rovněž tak v účtu zisku a ztráty, co jest zařaditi do nákladů a co do výnosu. — Článek šestý a sedmý nařizuje přezkoušení bilance zvláštními znalci (Bilanzprüfer). Volí je valná hromada. Při volbě zabezpečena jsou práva kvalifikované menšiny (1/10 kapitálu). O námitkách menšiny proti volbě těchto bilančních revisorů rozhoduje soud sídla společnosti, který také sám k návrhu představenstva, správní rady neb jednotlivého akcionáře ustanovuje bilanční revisory, nebyli-li zvoleni valnou hromadou. Bilanční revisoři podávají písemnou; vlastnoručně podepsanou zprávu o tom, zda bilance jest správná jak formálně, tak materiálně, správní radě, která ji prozkoumá a podá svoje vyjádření. Nepodávají-li se podle výsledku revise námitky, má to býti bilančními revisory potvrzeno zvláštní poznámkou. Bilanční revisoři ručí za správný výkon své funkce spolu se všemi osobami, jichž při provádění revise použily a to jak kulposně, tak dolosně. Ručení je většinou kumulativní a nemůže býti smluvně ani vyloučeno, ani omezeno.

Valná hromada může prostou většinou hlasů rozhodnouti také o přezkoušení postupu při založení společnosti nebo při vedení obchodů. Při tom opětně zabezpečují se práva kvalifikované menšiny.

Rovněž upraven postup pro uplatňování nároků společnosti jak proti osobám, proti nimž vzešly tyto nároky při založení společnosti, tak proti členům představenstva nebo správni rady z vedení obchodů. K vedení těchto sporů může valná hromada jmenovati zvláštní zástupce.

Článek devátý omezuje počet členů správní rady maximálně na 30 a současně stanoví, že nikdo nesmí býti členem více než 20 správních rad.

Další články obsahují ustanovení o trestní sankci proti revisorům a přechodná ustanovení.

Myslím, že podrobné předpisy o tom, jak sestavovati bilance a účet zisku a ztráty čili pravidla bilanční techniky, do zákona nepatří. Bylo-li úmyslem zákonodárce zameziti napříště vadné sestavování bilancí a účtů, bude toho účelu asi stěží dosaženo, ježto lze téměř s jistotou předpokládati, že pouhý taxativní výpočet položek nezabrání účetním machinacím. Stačila přímá trestní a civilní sankce na vadné bilancování. Dr. J. Pošvář.

Bankovní dozor v Německu zaveden s platností od 1. října 1931 nařízením říšského presidenta ze dne 19. IX. 1931 čís. 63 R. G. B. (II. díl) zřízením zvláštního kuratoria pro bankovnictví a říšského komisaře pro bankovnictví. Organisačně (§ 1) souvisí kuratorium s říšskou bankou. Předsedou je president říšské banky, členy státní sekretář hospodářského ministerstva a ministerstva financí, jeden člen ředitelství říšské banky a říšský komisař pro bankovnictví, který representuje zvláštní samostatný úřad (eine Behörde), podléhající přímo hospodářskému ministru. Jest jmenován říšským presidentem k návrhu vlády. Sídlí v Berlíně. — Kuratorium určuje směrnice (§ 2), jimiž se má říšský komisař říditi při výkonu svého úřadu. Zprostředkuje styk mezi ním a říšskou bankou. Kuratorium má rozhodovati také s konečnou

platností, a to závazně pro soudy i pro správní úřady o tom, který ústav má se považovati ve smyslu čl. 1. tohoto nařízení za banku.

Pravomoc říšského komisaře (§ 3) pak spočívá v působení na všeobecnou bankovní politiku s hlediska celkového německého hospodářství; z tohoto důvodu jest povinen sledovati stále situaci německého bankovnictví a úvěrového hospodářství, hlavně pokud se týče jich vztahů k cizině. — V dalším následuje podrobné vyměření jeho pravomoci. Jest zejména vybaven pravomocí trestní s pouvoirem ukládati pokuty do 100.000 R. M. Při výkonu jeho úřadu mají mu říšské, zemské i obecní úřady býti ku pomoci (§ 5). Je povinen zachovávati úřední tajemství (§ 7). Náklady úřadu říšského komisaře pro bankovnictví hradí státu banky (§ 8). Funkce členů kuratoria jsou bezplatné.

Myšlenka dozoru nad bankovním hospodářstvím a její provedení normativní zasluhuje pozornosti. Je otázka, jak hlubokým zásahem se projeví v hospodářském životě a pokud snad zůstane jen papírovým gestem vyvolaným okolnostmi. Dr. J. Pošvář.

Ze Sociálního ústavu Českosl. republiky. (Dokončení z min. čísla.)

»Sociálně politické tendence v Americe«. Toto téma bylo předmětem přednášky, proslovené dne 19. března red. Jaroslavem Koudelkou. Řečník podal posudek a souhrnný obraz přítomných hospodářských i sociálních poměrů Spojených států, které vytvářejí pozoruhodné tendence, které uvádějí Ameriku mezi státy systematického sociálně politického zákonodárství. Přednášející vidí v této okolnosti znamení sjednocujících se poměrů světových, kterýžto vývoj vytvoří posléze podmínky k vyššímu sjednocení hospodářství světového a jednotnější správě a organisaci světa. Je to také zjev, potírající starou americkou politickou filosofii, která ukládá Americe exklusivní postavení vůči ostatnímu světu a vytvořila i její dnešní negativní poměr ke Společnosti národů a k Evropě. Původní americká demokracie však není bez sociálních prvků; přednášející podal o tom stručný historický přehled. Východiskem sociálně politických tendencí v Americe jsou přednášejícímu základní strukturální hospodářsko-sociální poměry země, o nichž předvedl nejnovější statistické poučky. Posuzujeme-li majetnost vrstev jako činitele sociální stability, musíme uznati, že Amerika není zajištěna vůči sociálním hnutím více a lépe než Evropa, a že proto i sociálně politické tendence v Americe nemohou býti méně rozměrné, nežli ve staré Evropě. Zajímavá byla sdělení o mzdové skutečnosti v Americe a hutný byl nárys přítomné nezaměstnanosti v Americe, jejích pramenů, jejího rozsahu a jejích účinků, které počínají již býti význačně sociálně politické. Tak zvaná technická nezaměstnanost tvoří celý velký sociálně politický problém, který počíná býti v Americe řešen, když současně tam prožívá krisi stará individualistická doktrina, odkazující amerického občana, aby se staral sám o sebe. Nejakutnější se stává pojištění proti nezaměstnanosti, k němuž se předkládají návrhy v jednotlivých amerických státech a které bude nutno řešiti způsobem federálního opatření a ústavním dodatkem. Připravuje se zveřejnění zprostředkovatelen práce, žádá se opatření pro výcvik pro jiná povolání těch, kteří novými produkčními methodami náhle ztrácejí svoji původní odbornou kvalifikaci a pod. Starobní pojištění je uzákoněno ve dvanácti státech, ale je nedokonalé a bude nutna jeho federální úprava. Zajímavé jsou snahy o pětidenní pracovní týden, podle něhož pracuje již na milion dělníků, v některých případech za zvýšené mzdy. Závěrem přednášející ocenil tyto snahy po stránce hospodářské a pro nový poměr Ameriky k ostatnímu světu i ke Společnosti národů.

Dne 7. května 1931 přednášel o léčebné péči o pijáky ředitel léčebného ústavu pro pijáky v Seefriedenu u Drážďan E. v. Döhren; otázka pijáctví není jako hromadný zjev otázkou jen mravní, nýbrž je to otázka léčebné péče a je ji třeba řešiti se stanoviska psychotherapeutického. Základní problém je tu svého druhu duševní